

Sygn. akt VI Ga 112/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział VI Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Zbigniew Krepski

Sędziowie: SO Małgorzata Bartczak-Sobierajska, SO Joanna Rusińska (spr.)

Protokolant sekr. sądowy Monika Jabłońska

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2017 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w N.

przeciwko (...) S.A. w T.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt V GC 488/16

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I (pierwszym) tylko w ten sposób, że ustawowe odsetki, a od dnia 1 stycznia 2016 r. odsetki ustawowe za opóźnienie, od kwoty 21.024,00 zł (dwadzieścia jeden tysięcy dwadzieścia cztery złote) zasądza od dnia 18 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty i oddala powództwo o odsetki w pozostałym zakresie;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.800,00 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Zbigniew Krepski

Małgorzata Bartczak-Sobierajska Joanna Rusińska

VI Ga 112/17

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w N. wniósł do Sądu Rejonowego w Płocku pozew przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w T. domagając się zasądzenia kwoty 21.024 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. W uzasadnieniu pozwu powód twierdził, że pozwany złożył mu ustną ofertę sprzedaży towaru tj. gazobetonu S. w następującej ilości: 1920 sztuk gazobetonu S. 24 za cenę 7,30 zł (za łączną kwotę 14.016,00 zł) oraz 1920 sztuk gazobetonu S. 12 za cenę 3,65 zł (za łączną kwotę 7.008,00 zł). Powód zaakceptował ofertę i na podstawie dokumentu wpłaty KP nr (...) w dniu 29.06.2015r. dokonał przedpłaty tytułem ceny towaru w łącznej kwocie 21.024 zł, zaś pozwany zobowiązał się dostarczyć zamówiony przez powoda towar w ciągu 7 dni. Mimo upływu umówionego terminu, pozwany nie dostarczył powodowi zamówionego towaru.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów procesu, zaprzeczając wszelkim okolicznościom i twierdzeniom powoda zawartym w pozwie. Podniósł też zarzut niewłaściwości miejscowej Sądu i domagał się przekazania sprawy do Sądu Rejonowego w Toruniu. Pozwany zaprzeczył, by powód w dniu 29.06.2015r. składał mu jakiegokolwiek zamówienie na towary objęte pozwem. Stwierdził, że towar, o którym mowa na załączonym do pozwu dowodzie wpłaty KP nr (...), dotyczy zupełnie innych, a złożonych wcześniej zamówień (tj. z marca oraz kwietnia 2015r.). Pozwany wskazał, że zamówienia te zostały złożone pracownikowi oddziału pozwanej spółki w L. - M. W. (1) i towar ten już dawno został powodowi wydany. Pozwany zaprzeczył, by powód kiedykolwiek dokonał przedpłaty ceny kupionego od pozwanego towaru w kwocie dochodzonej pozwem, wskazując, iż M. W. (1) nigdy tej kwoty pozwanemu nie przekazał.

Postanowieniem z dnia 21.12.2015r. Sąd Rejonowy w Płocku stwierdził swą niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Toruniu.

W dniu 27 kwietnia 2017 roku Sąd Rejonowy w Toruniu Wydział V Gospodarczy wydał wyrok (sygn. akt V GC 488/16), w którym zasądził od pozwanego (...) S.A. w T. na rzecz powoda (...) sp. z o.o. w N. kwotę 21 024 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 6 lipca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty (pkt I) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3 545,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II).

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na ustaleniach, z których wynika, że powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ma siedzibę w N. przy ul. (...). Jednocześnie w okresie od 14.06.2008r. do 01.10.2016r. w N. w lokalu przy ul. (...) nr (...) działalność gospodarczą prowadził też inny przedsiębiorca - T. C. działający pod nazwą (...) C. T.. Był to osobny od powoda przedsiębiorca, jednak działał w tej samej co powód branży, czasem też kupował towar od tych samych co powód producentów. Odbiór towaru dostarczanego w okresie od 14.06.2008r. do 01.10.2016r. pod adres : N., ul. (...), potwierdzał najczęściej T. C., przy czym w zależności od tego, na czyją rzecz odbierał towar - posługiwał się albo pieczętką powoda albo swoją. Oba podmioty czasem rozliczały się też między sobą dokonując wzajemnych przesunięć kupionego towaru. Pozwany formalnie nie posiada żadnych oddziałów wyodrębnionych gospodarczo, niemniej jednak w L. znajduje się punkt pozwanego, który zwyczajowo został uznany „oddziałem” tej spółki. Punkt ten posiadał własną pieczętkę z oznaczeniem (...) S.A. ul. (...). (...)-(...) T., ul. (...), Oddział w L.”. Punktem tym do około lipca/sierpnia 2015r. zarządzał na mocy umowy M. W. (1) (jako kierownik), reprezentując na tym terenie interesy pozwanego. W okresie zarządzania przez M. W. (1) oddziałem pozwanego w L., towar przeznaczony do sprzedaży kontrahentom, nabywany był przez centralę pozwanego bezpośrednio u producenta (...) spółki z o. o. w S. K.. M. W. (1) przyjmował zamówienia bezpośrednio od kontrahentów, po czym przekazywał je do centrali pozwanej spółki w T., która to z kolei zamawiała i kupowała towar bezpośrednio od producenta. Kupiony przez centralę towar był następnie przesuwany pod kątem złożonych zamówień do poszczególnych punktów pozwanego w Polsce, w tym do punktu w L.. (...) spółka z o. o. w S. K. wystawiała jednak fakturę VAT za sprzedany towar na centralę pozwanego, nie na jego „oddział”. Czasem zdarzały się pomyłki – do Oddziału w L. trafiał towar, który nie został zamówiony przez M. W. (1), albo też zamówiony towar w ogóle nie trafiał do tego Oddziału. Wszelkie transakcje (umowy sprzedaży) zawierane z małymi kontrahentami w imieniu pozwanego przez Oddział w L. reprezentowany przez M. W. (1) poprzedzało uiszczenie przez nich przedpłaty ceny za kupowany towar. M. W. (1) nie wydawał towaru kontrahentom bez uprzedniego uiszczenia przez nich przedpłaty na poczet ceny. M. W. (1) rzadko wystawiał w imieniu pozwanego Oddział w L. - faktury VAT, dokumenty WZ i KP, przede wszystkim czyniła to centrala pozwanego. Pobrane przez Oddział pozwanego w L. od kontrahentów przedpłaty na poczet ceny były wpłacane na rachunek bankowy pozwanego, częściowo przeznaczane na realizację zamówienia klienta, a częściowo - na rozruch Oddziału pozwanego, który w okresie zimowym odnotowywał straty z powodu zmniejszonego popytu na materiały budowlane. Zdarzało się też, że M. W. (1) przedmiotowe środki pieniężne przeznaczał na potrzeby prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Jednocześnie M. W. (1) ściśle współpracował z innym przedsiębiorcą - M. S. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) M. S. w L., specjalizującym się m.in. w realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków. Przedsiębiorca ten pozyskiwał klientów dla pozwanego głównie na niesprzedany towar w postaci suporexu, często pośredniczył w zawieraniu przez oddział pozwanego w L. umów z małymi kontrahentami, pobierał od nich

gotówkę tytułem przedpłaty za kupiony towar, którą następnie przekazywał M. W. (1). Czasem M. W. (1) sprzedawał towar też M. S.. W 2015r. w stosunkach handlowych z M. S. i M. W. (1) reprezentującym pozwanego, pozostawał też powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w N. P.. M. S. pośredniczył między powodem a pozwanym (Oddziałem w L.) w zawieraniu umów sprzedaży dotyczących pustaków i pół pustaków. W tym okresie powód, za pośrednictwem M. S., zawarł z pozwanym reprezentowanym przez M. W. (1), ok. 10 umów sprzedaży, w ramach których kupił od pozwanego towar w postaci suporexu (w 8 przypadkach były to pustaki i półpustaki wyprodukowane przez (...) sp. z o. o. w S. K., zaś w 2 – przez inną spółkę pod firmą (...), przy czym towary te uprzednio były fakturowane przez te spółki na pozwanego). Za każdym razem zamówienie na towar składała M. S. prezes zarządu powodowej spółki (...), bez względu na to, czy chodziło o towar dla powoda czy dla T. C.. K. C. (1) niektóre warunki umowy tak co do dostępności towaru, jak i ceny, czy czasu oczekiwania na towar, negocjowała przez telefon bezpośrednio z M. W. (1). Każda sprzedaż była poprzedzona przedpłatą dokonaną przez powoda, a obejmującą całą cenę towaru ustaloną przez M. W. (1). Był to główny warunek kupna towaru od pozwanego. Przedpłatę inkasował od powoda M. S., a następnie przekazywał ją M. W. (2). Towar przyjeżdżał do powoda po ok. 2 dniach od złożenia zamówienia. Na podstawie ww. 10 umów sprzedaży, częściowo towar odebrała K. C. (1), a częściowo na rzecz powoda ale i na swoją rzecz - T. C.. Ostatnie z zamówień złożonych w dniu 09.03.2015r. i 27.04.2015r. zostały zrealizowane przez pozwanego w dniach 19.03.2015r. i 20.03.2015r. na rzecz T. C. oraz w dniach 30.04.2015r. i 04.05.2015r. na rzecz powoda, na podstawie dokumentów (...), (...), (...) i (...). Odbiór towaru w tych dniach potwierdził T. C.. Powód nie miał wątpliwości, że towar kupuje od pozwanego, a rozliczał się za pośrednictwem M. S., który mieszkał blisko L.. Często M. S. zamiast powódce płacić za towar od niej kupiony przekazywał na jej polecenie środki M. W. (1) jako przedpłatę na poczet zamówionego towaru, nie biorąc pokwitowania. Z tytułu zawarcia z pozwanym ww. umów sprzedaży powód nie miał żadnego zadłużenia w zapłacie za kupiony towar. W dniu 29.06.2015r. odbyło się spotkanie prezesa zarządu powodowej spółki (...), M. S. i M. W. (1), na którym to K. C. (1) osobiście złożyła pozwanemu reprezentowanemu przez M. W. (1) ustną ofertę zakupu towaru wyprodukowanego przez (...) Spółkę z o.o., tj. gazobetonu S. w następującej ilości: (...) sztuk gazobetonu S. (...) (pustak) za cenę 7,30 zł (za łączną kwotę 14.016,00 zł) oraz (...) sztuk gazobetonu S. (...) (półpustak) za cenę 3,65 zł (za łączną kwotę 7.008,00 zł). Pozwany reprezentowany przez M. W. (1) przyjął ofertę i zobowiązał się dostarczyć powodowi zamówiony towar trzema samochodami w ciągu 7 dni od dnia złożenia zamówienia pod warunkiem dokonania przedpłaty. Wówczas to K. C. (1) w obecności M. S. na podstawie dokumentu wpłaty KP nr 29/15 dokonała do rąk M. W. (1) przedpłaty zaliczki tytułem ceny towaru w łącznej kwocie 21.024 zł. M. W. (1) pokwitował dokonaną wpłatę, pieniądze wpłacił do banku i dokonał przelewu tej kwoty na rachunek pozwanego. Po złożeniu zamówienia przez powoda, M. W. (1) został odsunięty od spraw Oddziału pozwanego w L., a następnie umowa o prace z nim została rozwiązana. Nie złożył w centrali pozwanego zamówienia na towar objęty KP nr (...). Pozwany do chwili obecnej nie wydał powodowi zamówionego przez niego towaru. Powód nie otrzymał też od pozwanego żadnej faktury VAT, ani wezwania do zapłaty. W toku niniejszego, na rozprawie w dniu 15.12.2016r., M. B. (1) w imieniu pozwanej spółki złożył oświadczenie, w którym uznał zasadność domagania się przez powódkę zwrotu kwoty przedpłaty w wysokości 21 024 zł jako kwoty wpłaconej i potwierdzonej KP nr (...) i przedstawił do potrącenia: wierzytelność z tytułu PZ (...) na kwotę 7435,10 zł, za towar dostarczony powodowi dnia 4/05/2015r. (WZ nr (...)); wierzytelność z PZ (...) na kwotę 6 991,12 zł za towar dostarczony powodowi dnia 19/03/2015r. (WZ nr (...)); wierzytelność z PZ (...) na kwotę 6 839,98 zł za towar dostarczony powodowi dnia 20/03/2015r. ((...)); wierzytelność z PZ (...) na kwotę 6 939,17 zł za towar dostarczony powodowi dnia 4/2015 r. ((...)). W piśmie z dnia 22.12.2016r. pozwany reprezentowany przez A. F. złożył powodowi oświadczenie o potrąceniu wierzytelności w wysokości 28.000 zł, co miało oznaczać, że powodowi jako dłużnikowi pozostaje do zapłaty kwota 6976zł.

Sąd Rejonowy wyjaśnił, że stan faktyczny ustalił na podstawie dowodów z dokumentów oraz w całości na podstawie zeznań świadków M. W. (1) i M. S., w części podstawie zeznań świadków M. B. (1) i K. K., a uzupełniając w całości w oparciu o zeznania prezesa zarządu powodowej spółki (...). Za wiarygodne jedynie w części Sąd Rejonowy uznał dokumenty w postaci zamówienia na towar w marcu i kwietniu 2015r. k.40 i 41, WZ nr (...) k. 42, WZ nr (...) k. 43, maili z dnia 09.03.2015r. i 25.04.2015r. k. 39 i 44, WZ nr (...) k. 45, WZ nr (...) k. 46, pz (...) k. 148, pz(...) k. 152, pz (...) k. 155, pz (...) k. 158, oświadczenia o potrąceniu z dnia 15.12.2015r. k. 141, tj. jedynie w zakresie, w jakim wynikał z nich fakt pozostawiania stron jeszcze przed dniem 29.06.2015r. we współpracy handlowej, określenia zasad tej współpracy, dokonania przedpłat za odebrane towary, co znalazło potwierdzenie w zeznaniach świadków M. W. (1)

i M. S. i strony powodowej. W pozostałej części, tj. co do ilości zamawianego i odebranego przez powoda towaru (biorąc pod uwagę fakt, iż pozwany zawyżał dwukrotnie ilość zamawianego towaru), okoliczności braku zapłaty za kupiony towar czy zadłużenia powoda względem pozwanego, Sąd odmówił tym dokumentom wiarygodności. Nie znalazło to bowiem potwierdzenia w pozostałym zebranych w sprawie materiale dowodowym. Oceniając dowód w postaci zeznań świadków M. W. (1) i M. S. Sąd Rejonowy doszedł do wniosku, że zasługują one na miano wiarygodnych w całości. Zeznaniami świadków M. B. (1) i K. K. Sąd nie dał wiary w tej części, jaka miała dotyczyć zaległej zapłaty przez powoda na rzecz pozwanego tytułem ceny za kupiony towar, nieprzekazania przez M. W. (1) przedpłaty od powoda, a także skuteczności złożonego w toku procesu oświadczenia o potrąceniu wierzytelności mającej przysługiwać pozwanemu względem powoda. Choć pozwany przeczył twierdzeniom zawartym w pozwie, to jednocześnie w toku całego procesu w żadnym miejscu nie twierdził, aby M. W. (1) był osobą nieumocowaną do zawierania w jego imieniu umów sprzedaży z powodem, oraz, by osoba ta nie pobrała przedpłaty za towar od powoda. Pozwany nie kwestionował też faktu, że nie wystawił powodowi żadnej faktury VAT, mimo faktycznego dokonania przedpłaty za towar ujęty na KP nr (...). Na rozprawie w dniu 15.12.2016r. pozwany uznał roszczenie powoda w całości, ale jednocześnie przedstawił do potrącenia wzajemną wierzytelność względem powoda w kwocie 28.000 zł twierdząc, że po potrąceniu z kwotą 21.024 zł dochodzoną pozwem, powodowi do zapłaty pozostaje kwota 6 976 zł. Zdaniem Sądu Rejonowego, roszczenie powoda o zapłatę żądanej kwoty jest zasadne i może być skutecznie przez powoda dochodzone, w szczególności ze względu na fakt jego uznania przez pozwanego. Strony, poprzez złożenie zamówienia na towar w postaci pustaków i półpustaków suporex ujęty na dokumencie KP nr (...), były związane umową sprzedaży. Powód jako kupujący, wywiązał się z nałożonych umową wzajemną sprzedaży – obowiązków, albowiem dokonał zapłaty (przedpłaty) za kupiony towar, natomiast nie otrzymał on do chwili obecnej od pozwanego świadczenia wzajemnego w postaci wydania zamówionego towaru o tej wartości. Przedmiot umowy został szczegółowo określony: towar wyprodukowany przez (...) Spółkę z o.o. w postaci gazobetonu S. w następującej ilości: (...) sztuk gazobetonu S. (...) (pustak) za cenę 7,30 zł (za łączną kwotę 14.016,00 zł) oraz (...) sztuk gazobetonu S. (...) (półpustak) za cenę 3,65 zł (za łączną kwotę 7.008,00 zł). W dniu 29.06.2015r. powód reprezentowany przez K. C. (2) osobiście złożył ofertę kupna ww. towaru i osobiście wręczył M. W. (1) gotówkę w kwocie dochodzonej pozwem tytułem przedpłaty. Pozwany w żaden sposób nie udowodnił, by wywiązał się z zawartej w dniu 29.06.2015r. umowy z powodem, nie wykazał, by jakiegokolwiek towary na poczet zamówienia KP nr (...) zostały powodowi kiedykolwiek wydane, tak zarówno przed tym terminem, jak i po tym terminie. Skoro zatem bezsprzecznie po stronie powoda (kupującego) nastąpiła przedpłata za kupiony towar, a towar ten nie został powodowi do chwili obecnej wydany, jest on uprawniony do żądania od pozwanego (sprzedawcy) zwrotu uiszczonych ceny za ten towar. Sąd I instancji wyjaśnił, że powód na skutek zawinionego działania pozwanego polegającego na niewykonaniu świadczenia wzajemnego poniósł szkodę w wysokości 21 024 zł tytułem uiszczonych ceny (przedpłaty) towaru o tej wartości, którego nie otrzymał, mógł więc dochodzić odszkodowania w ww. kwocie 21 024 zł. Powód może także żądać zapłaty przez pozwanego kwoty 21 024 zł na skutek odstąpienia od umowy i żądania zwrotu uiszczonych ceny, do czego był uprawniony, albowiem wielokrotnie zwracał się do centrali pozwanego o wydanie towaru, wyznaczał pozwanemu termin wydania towaru, który był przez pozwanego zmieniany, był zapewniany przez pozwanego, że towar zostanie mu wydany, jednak ostatecznie towaru nie otrzymał. Sąd Rejonowy odniósł się także do podniesionego przez pozwanego na rozprawie w dniu 15.12.2016r. zarzutu potrącenia mającego wynikać z oświadczenia o potrąceniu wzajemnej wierzytelności pozwanego w kwocie 28 000 zł mającej obejmować: wierzytelność z tytułu PZ (...) na kwotę 7 435,10 zł, za towar dostarczony powodowi dnia 4/05/2015r. (WZ nr (...)), wierzytelność z PZ (...) na kwotę 6 991,12 zł za towar dostarczony powodowi dnia 19/03/2015r. (WZ nr (...)), wierzytelność z PZ (...) na kwotę 6 839,98 zł za towar dostarczony powodowi dnia 20/03/2015r. ((...)), wierzytelność z PZ (...) na kwotę 6 9391,17 zł za towar dostarczony powodowi dnia 4/2015 r. ((...)). Powyższe oświadczenie o potrąceniu miało skutkować umorzeniem wzajemnych wierzytelności do kwoty 6 976 zł, w którym to oświadczeniu pozwany jednocześnie uznał roszczenie powoda. Zdaniem Sądu I instancji, choć samo uznanie roszczenia powoda nie budzi zastrzeżeń i wątpliwości, to nie tylko sam zarzut potrącenia, jak i oświadczenie o potrąceniu są nieskuteczne i spóźnione. Zarzut potrącenia został zgłoszony na rozprawie w dniu 15.12.2016r., natomiast dopiero pismem z dnia 22.12.2016r. (a więc po zgłoszeniu tego zarzutu) pozwany złożył powodowi skutecznie oświadczenie o potrąceniu. Złożone bowiem na rozprawie w dniu 15.12.2016r. oświadczenie o potrąceniu nie było skuteczne, ponieważ zostało ono złożone przez osobę nieumocowaną do reprezentacji pozwanego (M. B. (1) – byłego członka zarządu pozwanej spółki, będącego prokurentem, który w świetle zapisów KRS nie mógł działać samodzielnie). Dlatego skutek materialny mogło

odnieść dopiero oświadczenie z dnia 22.12.2016r., które zostało podpisane przez A. F. – aktualnego wówczas członka zarządu pozwanej spółki. Niemniej jednak zostało ono doręczone powodowi dopiero w dniu 20.01.2017r., a więc – jak zaznaczono - po złożeniu zarzutu potrącenia, który powinien poprzedzać złożone oświadczenie o potrąceniu. Oświadczenie o potrąceniu nie odpowiadało wymogom z art. 498 i 499 k.c. Warunkiem potrącenia jest, by obie strony były względem siebie wierzycielami i dłużnikami i przedstawiły wzajemne wierzytelności wymagalne. Natomiast jak wynika z analizy materiału dowodowego, wierzytelności pozwanego przedstawione do potrącenia w rzeczywistości nie istniały. Zdaniem Sądu Rejonowego, pozwany nie udowodnił, jakoby na podstawie dokumentów na kartach 39-46 (tj. WZ na k. 42 i 43, 45, 46, maile na k. 39 i 44, zamówienia na k. 40 i 41) i pz (...) k. 148, pz (...) k. 152, pz (...) k. 155, pz (...) k. 158, miał powodowi wydać towary w marcu i kwietniu 2015r., za które powód rzekomo nie zapłacił, co miałyby skutkować uznaniem, że posiada względem powoda wymagalną wierzytelność, zaś uiszczoną przez powoda w czerwcu 2015r. kwotę 21 024 zł należałoby traktować jedynie jako ewentualną spóźnioną zapłatę za ten towar. Jak już wskazano, nie było takiej możliwości, by powód otrzymał w marcu i kwietniu 2015r. towar, bez dokonania za niego wcześniejszej zapłaty. Zdaniem Sądu, w rzeczywistości ww. dokumenty świadczą jedynie o tym, że to pozwany otrzymał od producenta jakiś towar, a następnie dostarczył go na adres N. ul. (...) (a więc nie wiadomo, czy do powoda, czy T. C., tym bardziej, że na dwóch z ww. dokumentów WZ T. C. potwierdził odbiór towaru posługując się własną pieczęcią firmową, a nadto – M. W. (1) wielokrotnie zamawiał towar w dwukrotnie większej ilości, fikcyjnie wskazując nabywców przez co w rzeczywistości powód mógł go nigdy nie odebrać). Dokumenty te świadczą też o tym, że był to towar zupełnie innej (niż na zamówieniu KP nr (...)) kategorii, w innej ilości sztuk, zamówiony i dostarczony w innym terminie, opłacony odpowiednio w kwotach 7435,10 zł, 6 991,12 zł, 6 839,98 zł i 6 9391,17 zł. Nie da się więc na ich podstawie uznać, że pozwany już wykonał swoje zobowiązanie wynikające z KP nr (...), bądź że powód był na ich podstawie dłużnikiem pozwanego. Jak wynika zresztą z zeznań świadka M. W. (1), ani K. C. (1) ani reprezentowana przez nią spółka na dzień 29.06.2015r. nie posiadała względem pozwanego żadnego zadłużenia. Wszystkie 10 transakcji poprzedzających zamówienie z czerwca 2015r., zostało w całości zakończone i wykonane, powód za każdym razem płacił z góry za towar, który M. W. (1) zamawiała na rzecz powoda, a następnie mu go wydawała. Z tych względów pozwany nie mógł przedstawić do potrącenia wskazanych wierzytelności. Mając na uwadze opisane okoliczności, na podstawie art. 535 k.c. w zw. z art. 491 § 1 k.c. i art. 481 § 1 i 2 k.c. Sąd Rejonowy orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., 99 k.p.c. i art. 13 u.k.s.c.

Apelację od wyroku wniósł pozwany, zaskarżając wyrok w całości.

Pozwany zarzucił wyrokowi:

- naruszenie prawa procesowego tj art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nadużycie zasady swobodnej oceny dowodów, a w konsekwencji dowolne oparcie treści orzeczenia przede wszystkim na zeznaniach świadków M. W. (1) oraz M. S., co miało istotny wpływ na treść zapadłego rozstrzygnięcia,

- naruszenie prawa procesowego tj art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nadużycie zasady swobodnej oceny dowodów, a w konsekwencji odmowę wiary zeznaniom świadków M. B. (1) oraz K. K. w części jaka miała dotyczyć zaległej zapłaty przez powoda na rzecz pozwanego tytułem ceny za kupiony towar, nieprzekazania przez M. W. (1) przedpłat do powoda, a także skuteczności złożonego w toku procesu oświadczenia o potrąceniu wierzytelności mającej przysługiwać pozwanemu względem powoda, a także bezkrytyczne danie wiary zeznaniom powoda reprezentowanego przez K. C. (1), co miało istotny wpływ na treść zapadłego w sprawie rozstrzygnięcia,

- naruszenie prawa procesowego tj art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nie zawarcie w treści uzasadnienia istotnych jego wymogów, przede wszystkim w zakresie wskazania przyczyn, dla których odmówił przymiotu wiarygodności dowodom w postaci przesłuchania świadków M. B. (2) i K. K. i dostarczonym w sprawie dokumentom,

- naruszenie prawa materialnego w postaci art. 498 § 1 k.c. w zw. z art. 65 § 1 k.c. poprzez dokonanie błędnej wykładni i w konsekwencji przyjęcie, że zarzut potrącenia sformułowany w sposób ewentualny stanowi uznanie długu powódki, podczas gdy konstrukcja taka w żadnej mierze o tym nie przesądza,

- naruszenie prawa procesowego tj art. 233 § 1 k.p.c., które miało istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów i pominięcie, że pozwana od początku niezmiennie kwestionowała roszczenie powódki, a w konsekwencji uznanie, że dokonała ona uznania długu,
- naruszenie prawa procesowego tj art. 233 § 1 k.p.c., które miało istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez uznanie, że pozwana nie udowodniła swojego roszczenia przedstawionego do potrącenia, a co za tym idzie uznanie potrącenia za nieskuteczne,
- naruszenie prawa procesowego w postaci art. 217 k.p.c. w zw. z art. 381 k.p.c. poprzez przyjęcie, że zarzut potrącenia zgłoszony w sposób ewentualny przez pozwaną był spóźniony, a co za tym idzie nie mógł zostać uwzględniony, podczas gdy może on być zgłaszany aż do zamknięcia rozprawy w II instancji, co miało istotny wpływ na wynik sprawy,
- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, poprzez przyjęcie, że pozwana uznała roszczenie powódki, podczas gdy nigdy okoliczność taka nie miała miejsca, ani wprost ani nawet w sposób niewłaściwy czy dorozumiany, co miało istotny wpływ na wynik sprawy,
- nierozpoznanie istoty sprawy poprzez zaniechanie zbadania zarzutu potrącenia co zgodnie z utrwalonym orzecznictwem może stanowić samodzielną przesłankę uznania, że doszło do nierozpoznania istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów pozwany wniósł o :

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości,
- zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za dwie instancje,

ewentualnie o :

- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd I instancji z jednoczesnym pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach procesu za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona tylko w nieznacznej części.

Nie uzasadnia apelacji zarzut naruszenia art.328 § 2 k.p.c. Zarzut ten mógłby odnieść skutek tylko wtedy, gdy z uwagi na wadliwość uzasadnienia, zaskarżony wyrok nie poddawałby się kontroli instancyjnej. Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie występuje. Podstawy zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. nie może natomiast stanowić wyłącznie subiektywne przekonanie skarżącego, że Sąd I instancji nienależycie lub niedostatecznie rozważył wszystkie okoliczności, a zwłaszcza nie uwzględnił i nie odniósł się do jego twierdzeń i argumentów. Ocena merytorycznej prawidłowości ustaleń i wniosków Sądu I instancji nie mieści się już w zarzucie naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., lecz może być podważana za pomocą innych zarzutów, czy to naruszenia prawa procesowego, czy to naruszenia prawa materialnego (zob. wyrok SA w Gdańsku z 10.5.2016 r., I ACa 262/16, LEX nr 2067987).

Chybiony jest zarzut naruszenia art.233 § 1 k.p.c.

Ocena materiału dowodowego, która doprowadziła Sąd I instancji do wniosku, że pozwana spółka nie wydała powodowi towaru, za który powód dokonał przedpłaty jest trafna, dlatego w tym zakresie stan faktyczny sprawy Sąd Okręgowy akceptuje, przyjmując za własny.

Oprócz polemiki z ustaleniami Sądu Rejonowego na podstawie zeznań świadków, którym Sąd ten dał wiarę, skarżący nie przedstawia argumentów, które podważyłyby logiczność wywodów tego Sądu na temat nierozliczenia się pozwanego z przedpłaty. Przeciwstawienie wersji przyjętej przez Sąd tylko na podstawie własnej oceny zeznań świadków, nie jest wystarczające dla uzasadnienia zarzutu naruszenia art.233 § 1 k.p.c. Według orzecznictwa, strona, kwestionująca prawidłowość zastosowania art. 233 § 1 k.p.c., powinna przedstawić argumenty świadczące o niezachowaniu przez sąd tych reguł. Zarzut ten nie może natomiast polegać jedynie na zaprezentowaniu przez skarżącego stanu faktycznego, ustalonego przez niego na podstawie własnej oceny dowodów (zob. wyrok SA w Białymstoku z 8.6.2017 r., I ACa 19/17, LEX nr 2323730).

Powód w sposób niewątpliwy udowodnił, że dokonał przedpłaty w kwocie dochodzonej pozwem, natomiast pozwany nie wykazał, że rozliczył się z tej wpłaty poprzez wydanie powodowi towaru w ramach umowy sprzedaży. Z uwagi na profesjonalny charakter działalności pozwanego, powinien on dysponować dokumentami rozliczeniowymi w postaci faktur dotyczących przedmiotowej przedpłaty, jednak takich nie przedstawił. To osłabia wiarygodność świadków pozwanego, a jednocześnie uwiarygadnia zeznania świadków powoda, co do braku rozliczenia spornej kwoty.

W tej sytuacji, przyjęte przez Sąd Rejonowy uznanie roszczenia przez pozwanego nie decyduje o słuszności przyjętego stanu faktycznego, gdyż o braku rozliczenia przedpłaty świadczy materiał dowody sprawy. Na marginesie należy zatem tylko stwierdzić, że jeżeli pozwany w toku postępowania dokonuje ewentualnego potrącenia swej wzajemnej wierzytelności - tj. potrąca ją tylko na wypadek gdyby objęta żądaniem pozwu wierzytelność, którą kwestionuje została uznana przez sąd za uzasadnioną, co jest dopuszczalne i nie stanowi zakazanego potrącenia pod warunkiem - to w takim wypadku niewątpliwie nie dochodzi do uznania powództwa (zob. wyrok SN z 9.11.2011 r. II CSK 70/11, LEX nr 1095816). Analiza przebiegu rozprawy w dniu 15 grudnia 2016 r. nie pozwala na jednoznaczne przyjęcie, że pełnomocnik zaprzestał kwestionować roszczenie powoda co do zasady, dlatego wbrew odmiennej ocenie Sądu Rejonowego, nie doszło do uznania tego roszczenia.

Obrona pozwanego polegająca na podniesieniu zarzutu potrącenia była nieskuteczna.

Oceniając zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art.498 k.c. należy na wstępie wskazać, że zarzut potrącenia nie był spóźniony, albowiem prekluzja procesowa nie dotyczy zarzutów prawa materialnego (zob. uzasadnienie wyroku SN z 20.8.2009 r., II CSK 97/09, LEX nr 529708). Skoro pozwany materialnoprawny zarzut z art.498 k.c. złożył w toku postępowania sądowego, to dopiero wówczas zaktualizował się procesowy zarzut potrącenia. Fakt, że wcześniejsze oświadczenie o potrąceniu podpisała osoba nieuprawniona, nie przesądza o bezskuteczności zarzutu procesowego. Taki zarzut mógł zostać konwalidowany przez późniejsze materialnoprawne oświadczenie pozwanego.

W tym zakresie zarzut naruszenia art.498 k.c. i art.217 k.p.c. jest usprawiedliwiony, co nie przesądza jeszcze o zasadności apelacji.

Zgodnie z art.6 k.c., na pozwanym spoczywał ciężar wykazania istnienia wierzytelności wzajemnej (zob. wyrok SN z 29.9.2010 r., V CSK 43/10, LEX nr 677907). Materiał dowody zaoferowany przez pozwanego w tym zakresie nie dowodzi takiej wierzytelności. Mało czytelne dokumenty WZ, bez odwołania się do konkretnej transakcji między stronami nie dowodzą, że powód zobowiązany jest do zapłaty na rzecz pozwanego ceny z tytułu sprzedaży. Należy podkreślić, że uznając zarzut potrącenia za spóźniony, Sąd meriti ocenił dowody mające wykazać istnienie wierzytelności wzajemnej i jego wnioski w tym zakresie są prawidłowe. To czyni zarzut nierozpoznania istoty sprawy nieuzasadnionym.

Zarzut naruszenia art.233 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że pozwany nie udowodnił swojej wierzytelności jest lakoniczny i nie zawiera żadnych argumentów dla podważenia konstatacji Sądu Rejonowego. Nie ma dowodu na dokonanie między stronami transakcji dotyczących towaru z dokumentów WZ, chociażby na podstawie faktur. Pozwany takich faktur z tego tytułu nie wystawił. Jeżeli nie było więc umowy - niezależnie od odebrania przez powoda towaru - nie ma zastosowania art. 488 § 1 k.c., lecz art.455 k.c. Pozwany natomiast nie wezwał powoda do zapłaty. Wierzytelność jest

wymagalna w rozumieniu art. 498 § 1 k.c. w terminie wynikającym z art. 455 k.c. (zob. uchwała SN 5.11.2014 r., III CZP 76/14, OSNC 2015, nr 7-8, poz.86). Także z tych względów potrącenie było bezskuteczne.

W tej sytuacji, apelacja co do zasady jest niezasadniona.

W granicach apelacji, oceniając z urzędu prawidłowość zastosowania przepisów prawa materialnego (por. uchwała 7 sędziów SN z 31.1.2008 r. sygn. akt III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz. 55), Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że zasądzając ustawowe odsetki na podstawie art.481 k.c., Sąd Rejonowy nie uwzględnił art.455 k.c. Niezależnie od tego, czy podstawą zasądzonego roszczenia jest art.471, czy też art.410 k.c., dotyczy ono świadczenia bezterminowego. O opóźnieniu dłużnika można zatem mówić dopiero po wezwaniu go do zapłaty, a to nastąpiło w piśmie powoda z dnia 12 sierpnia 2015 r. i wyznaczenia mu 3 dniowego terminu zapłaty (k.8). Pozwany otrzymał wezwanie w dniu 14 sierpnia 2015 r. (k.7), zatem pozwana pozostaje w opóźnieniu od dnia 18 sierpnia 2015 r., a nie jak przyjął Sąd Rejonowy od dnia 6 lipca 2015 r. Tylko w tym zakresie apelacja jest uzasadniona.

Z tych względów, na podstawie art.386 § 1 k.p.c. w punkcie I i na podstawie art.385 k.p.c. w punkcie II orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art.100 k.p.c., zasądzając od pozwanego na rzecz powoda koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych – 1 800 zł, albowiem pozwany wygrał apelację tylko w nieznacznym zakresie.

Małgorzata Bartczak – Sobierajska Zbigniew Krepski Joanna Rusińska